

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Konsolideeritud õigusloomega seotud dokument

18.6.2008

EP-PE_TC1-COD(2007)0198

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 18. juunil 2008. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses (EP-PE_TC1-COD(2007)0198)

PE 408.717

ET

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 18. juunil 2008. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr .../2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,||

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras³

ning arvestades järgmist:

- (1) Alates 1999. aastast järk-järgult välja kujundatud elektrienergia siseturu eesmärk on pakkuda kõikidele ühenduse tarbijatele – nii kodanikele kui ka ettevõtjatele – tõelist valikuvõimalust, uusi ettevõtlusvõimalusi ja rohkem piiriülest kaubandust, et saavutada tõhususe kasv, konkurentsivõimelised hinnad ja kõrgemad teenindusstandardid ning toetada varustuskindlust ja säästlikkust.

¹ ELT C 211, 19.8.2008, lk 23.

² ELT C 172, 5.7.2008, lk 55.

³ Euroopa Parlamendi 18. juuni 2008. aasta seisukoht .

- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektrikaubanduses,² on andnud elektrienergia siseturu loomisse olulise panuse.
- (3) Praegu aga ei ole võimalik tagada ühelegi ühenduse äriühingule õigust müüa kõikides liikmesriikides elektrienergiat võrdsetel tingimustel ilma diskrimineerimise ja ebasoodsate teguriteta. Seni puudub eelkõige mittediskrimineeriv võrgule juurdepääs ning kõikides liikmesriikides võrdselt tõhusa tasemega ametlik järelevalve **ning isoleeritud turud on alles**.
- (4) || Komisjoni 10. jaanuari 2007. aasta teatises „Euroopa energiapoliitika” || rõhutati, et oluline on viia lõpule elektrienergia siseturu loomine ning kehtestada võrdsed tingimused kõikidele ühenduse elektriettevõtjatele. Komisjoni sama kuupäeva teatistest || gaasi ja elektri siseturu väljavaadete kohta || ning seoses komisjoni || määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 17 kohase Euroopa gaasi- ja elektrisektoreid käsitleva uurimisega || ilmnes, et olemasolevad eeskirjad ja meetmed ei moodusta hästi toimiva, **tõhusa ja avatud** siseturu saavutamiseks vajalikku raamistikku **ega sätesta selleks füüsiliste ühenduste loomist**.
- (5) Määrust (EÜ) nr 1228/2003 tuleb kohandada vastavalt neile teatistele, et parandada elektrienergia siseturu õiguslikku raamistikku.

¹ ELT L 176, 15.7.2003, lk 37.

² ELT L 176, 15.7.2003, lk 1.

- (6) Eelkõige on vaja ***füüsiliste ühenduste loomist ning*** paremat koostööd ja kooskõlastamist põhivõrguettevõtjate vahel, et tagada *põhivõrkudele* tõhusa ***ja läbipaistva*** piiriülese juurdepääsu pakkumiseks ja kasutamiseks vajalike tehniliste ja kaubandusreeglite järkjärguline vastavusseviimine ning tagada ühenduse põhivõrkude kooskõlastatud ja piisavalt tulevikkuvaatav kavandamine ja hea tehniline areng, võttes nõuetekohaselt arvesse keskkonnakaitset, ning edendada energiatõhusust, teadusuuringuid ja innovatsiooni eelkõige selleks, et tagada taastuvenergia ulatuslikum kasutamine ja vähem süsinikdioksiidiheiteid tekitava tehnoloogia levitamine. Põhivõrguettevõtjad peaksid haldama oma võrku kooskõlas kõnealuste vastavusse viidud tehnilistele ja turureeglitega.
- (7) Selleks tagada elektripõhivõrgu optimaalne haldamine ja võimaldada piiriülest elektrienergiaga kauplemist ja jaetarbijatele tarnimist ühenduses, tuleks luua Euroopa põhivõrguettevõtjate võrgustik. See peaks oma ülesandeid täitma kooskõlas ühenduse konkurentsieeskirjadega, mida kohaldatakse ka Euroopa põhivõrguettevõtjate võrgustiku otsuste suhtes. Võrgustiku ülesanded peaksid olema täpselt määratletud ja põhivõrguettevõtjate töömeetod peab tagama tõhususe, esindavuse ja läbipaistvuse. Kuna tõhusamaid edusamme on võimalik saavutada piirkondliku lähenemisviisi kaudu, peaksid põhivõrguettevõtjad looma üldise koostööstruktuuri raames piirkondlikud struktuurid, tagades samas piirkondliku tasandi tulemuste kokkusobivuse ühenduse tasandi reeglite ja investeerimiskavadega. ***Liikmesriigid peaksid edendama koostööd ning kontrollima võrgu tõhusust piirkondlikul tasandil. Piirkondliku tasandi koostöö peaks ühilduma edusammudega konkurentsivõimelise ja tõhusa elektrienergia siseturu suunas.***
- (8) ***Selleks et tagada suurem läbipaistvus Euroopa Liidu kogu elektripõhivõrgu osas, peaks komisjon koostama, avaldama ja korrapäraselt ajakohastama tegevuskava. See tegevuskava peaks hõlmama kõiki teostatavaid elektripõhivõrke ning võimalikke piirkondlikke ühendusi.***

- (9) Riiklike reguleerivate asutuste ja komisjoni viimaste aastate turujärelevalve on näidanud, et olemasolevad läbipaistvusnõuded ja infrastruktuurile juurdepääsu eeskirjad ei ole piisavad, **et tagada tõeline, hästi toimiv, tõhus ja avatud siseturg.**
- (10) Tuleb tagada võrdne juurdepääs võrgu füüsilise **seisundi ja tõhususega** seotud andmetele, et kõik turuosalisel saaksid hinnata nõudluse ja pakkumise üldist olukorda ning teha kindlaks hulgimüügihinna muudatuste põhjused. Need andmed hõlmavad ka täpsemat teavet elektrienergia tootmise, pakkumise ja nõudluse, võrgu võimsuse, voogude ja käigushoidmise, tasakaalustamise ja reservvõimsuse kohta.
- (11) Selleks et suurendada usaldust turul, peavad turuosalisel olema kindlad, et valitseva seisundi kuritarvitamise eest on võimalik määrata **mõjus** karistus. *Pädevatele asutustele tuleks anda pädevus* tõhusalt uurida vihjeid turgu valitseva seisundi kuritarvitamise kohta. Seepärast on **vajalik, et** pädevatel asutustel **oleks juurdepääs** andmetele, mis annavad teavet tarneettevõtjate tegevusega seotud otsuste kohta. Elektrienergia turul teevad paljusid otsuseid tootjad, kes peaksid hoidma sellise teabe pädevatele asutustele kindlaksmääratud ajavahemikul **kättesaadava ja kergesti ligipääsetavana. Pädevad asutused peaksid ühtlasi regulaarselt jälgima, kas põhivõrguettevõtjad järgivad eeskirju.** Sellest kohustusest peaksid olema vabastatud väiketootjad, kellel puudub tegelik *võime* turgu moonutada.
- (12) Konkurents kodutarbijate pärast näeb ette, et uutele jaeturgudele siseneda soovivaid tarnijaid ei tohi tõkestada. Seepärast peavad kõik turuosalisel teadma varustusahelaga seotud eeskirju ja kohustusi ning neid peab ühtlustama, et tugevdada ühenduse turu integratsiooni. **Pädevad asutused peaksid regulaarselt jälgima, kas turuosalisel järgivad eeskirju.**

- (13) Tuleks tugevalt toetada investeeringuid uutesse olulistesse infrastruktuuridesse, tagades samas elektrienergia siseturu nõuetekohane toimimine. Selleks et suurendada nõuete täitmisest vabastatud alalisvooluvõrkude vaheliste ühenduste positiivset mõju konkurentsile ja varustuskindlusele, tuleks projektide kavandamisetapil kontrollida turu huvi ja rakendada ülekoormusega tegelemise eeskirju. Kui alalisvooluvõrkude vahelised ühendused asuvad rohkem kui ühe liikmesriigi territooriumil, peaks nõuete täitmisest vabastamise taotlust menetlema energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet, mis loodi *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrusega (EÜ) nr .../2008 [millega luuakse energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet]*,¹ et paremini arvesse võtta nende piiriülest mõju ja lihtsustada nende haldamist. Selliste suurte infrastruktuuriprojektide ehitamise erandlikku riskiprofiili silmas pidades *peaks olema võimalik võimaldada tarne- ja tootmisettevõtjatel asjaomaste projektide puhul || ajutiselt kõrvale kalduda täieliku eraldamise eeskirjadest.*
- (14) Määruses (EÜ) nr 1228/2003 sätestatakse, et tuleb vastu võtta teatavad meetmed vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega *kehtestatakse* komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused².
- (15) Otsust 1999/468/EÜ on muudetud *nõukogu* otsusega 2006/512/EÜ³, millega kehtestati kontrolliga regulatiivmenetlus üldise iseloomuga meetmete jaoks, mille eesmärk on muuta või välja jätta asutamislepingu artiklis 251 osutatud korras vastu võetud põhiakti *vähemolulisi* sätteid, need kehtetuks tunnistada või täiendada akti uute *vähemoluliste* sätete lisamisega.
- (16) Vastavalt Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni *avaldusele*⁴ otsuse 2006/512/EÜ kohta tuleb selleks, et *kontrolliga regulatiivmenetlust* saaks kohaldada *vastavalt* asutamislepingu artiklis 251 osutatud korras vastuvõetud aktide suhtes, kohandada kõnealuseid akte vastavalt kehtivale korrale.

¹ ELT L ...

² EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. ||

³ ELT L 200, 22.7.2006, lk 11.

⁴ ELT C 255, 21.10.2006, lk 1.

- (17) *Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus võtta vastu määruse (EÜ) nr 1228/2003 rakendamiseks vajalikke meetmeid, et kehtestada või võtta vastu vajalikud suunised, et tagada käesoleva määruse eesmärgi saavutamiseks vajalik minimaalne ühtlustamistase. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta määruse (EÜ) nr 1228/2003 vähemolulisi sätteid, täiendades seda uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.*
- (18) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1228/2003 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1228/2003 muudetakse järgmiselt.

- 1) Artiklisse 1 lisatakse järgmine lõik:

„Käesoleva määruse eesmärk on ka soodustada hästi toimiva ja läbipaistva, **kõrge varustuskindluse tasemega** hulgimüügituru teket. Sellega nähakse ette **asjakohaste** eeskirjade ühtlustamise meetmed.“.

- 2) Artikli 2 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„h) „amet” – energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet, mis loodi *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrusega (EÜ) nr .../2008 [millega luuakse energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet]* *.

* *ELTL ...*”.

3) Lisatakse järgmised artiklid ||:

„Artikkel 2a

Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik

Kõik põhivõrguettevõtjad teevad ühenduse tasandil koostööd || Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku *kaudu*, et tagada Euroopa elektripõhivõrgu optimaalne juhtimine ja hea tehniline areng ***ning edendada elektri siseturu väljakujundamist.***

Artikkel 2b

Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku loomine

1. Hiljemalt [...] esitavad elektripõhivõrgu ettevõtjad komisjonile ja ametile tulevase Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku põhikirja kavandi, tulevaste liikmete loetelu ja töökorra || kavandi.
2. Kuue nädala jooksul alates põhikirja kavandi, liikmete loetelu ja töökorra kavandi kättesaamisest esitab amet komisjonile nende kohta arvamuse kohta.
3. Komisjon esitab arvamuse põhikirja kavandi, liikmete loetelu ja töökorra kavandi kohta kolme kuu jooksul pärast ameti arvamuse saamist.

4. Põhivõrguettevõtjad loovad kolme kuu jooksul pärast komisjoni arvamuse saamist Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku, võtavad vastu selle põhikirja ja töökorra ning avaldavad need.

Artikkel 2c

Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku ülesanded

1. ***Selleks et täita artiklis 2a märgitud eesmäärke, kooskõlastab*** Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik ***ja esitab artiklis 2d seoses määruse (EÜ) nr ../2008, [millega luuakse energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet] artikli 6 lõikega 3 sätestatud korras ametile kinnitamiseks:***
 - a) lõikes 3 nimetatud valdkondade ***võrgureeglite kavandid, mis on töötatud välja koostöös turuosaliste ja võrgukasutajatega;***
 - b) ühised võrguhaldusvahendid ja uuringukavad;
 - c) 10-aastase investeerimiskava, sealhulgas tootmise piisavuse prognoosi iga kahe aasta järel;
 - d) ***meetmed, et tagada võrkude juhtimise reaalsajas kooskõlastamine tava- ja hädaolukorras;***
 - e) ***suunised, mis käsitlevad ühenduse ja kolmandate riikide põhivõrguettevõtjate vahelise tehnilise koostöö koordineerimist;***
 - f) ***ameti määratud prioriteetidel põhineva*** iga-aastase tööprogrammi;
 - g) aastaaruande; *ja*
 - h) iga-aastased suvise ja talvise tootmise piisavuse prognoosid.

2. *Lõike 1 punktis f* osutatud iga-aastane tööprogramm sisaldab sellel aastal väljatöötatavate **võrgureeglite** loendit ja kirjeldust, võrgu ühise käitamise ning uurimis- ja arendustegevuse kava ning soovituslikku ajakava.
3. Üksikasjalikud **võrgureeglid** hõlmavad järgmisi valdkondi, pidades silmas iga-aastases tööprogrammis määratletud prioriteete:
 - a) turvalisus- ja töökindluseeskirjad, **sealhulgas koostalitlusvõime eeskirjad ja hädalukordades tegutsemise kord**;
 - b) võrguühenduste ja võrgule juurdepääsu eeskirjad;
■
 - c) **piiriülese** võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise eeskirjad;
■
 - d) **võrguga seotud** läbipaistvuseeskirjad;
 - e) tasakaalustuseeskirjad **ja arveldamise eeskirjad**, sealhulgas reservvõimsust käsitlevad eeskirjad;
 - f) ■ põhivõrguettevõtjate vahelise hüvitamisega seotud eeskirjad;
 - g) elektrivõrkude energiatõhusus.
4. **Amet jälgib** Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate **võrgustiku reeglite** täitmist.

5. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik avaldab iga kahe aasta järel kogu ühendust hõlmava 10-aastase võrkude investeerimiskava **pärast selle heakskiitmist ameti poolt**. See investeerimiskava sisaldab integreeritud võrgu mudelit, võimalikke stsenaariume, tootmise piisavuse aruannet ning süsteemi paindlikkuse hinnangut. Investeerimiskava tugineb eelkõige liikmesriikide investeerimiskavadele, **võttes arvesse võrgu planeerimise piirkondlikke ja kogu ühendust hõlmavaid aspekte, muu hulgas** Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1364/2006/EÜ* kohastele üleeuroopaliste energiavõrkude suunistele. Investeerimiskavas määratletakse investeerimislüngad eelkõige seoses piiriülese võimsusega ning **see sisaldab investeeringuid võrkudevaheliste ühenduste ja teiste infrastruktuuride rajamiseks, mis on vajalikud tõhusa kauplemise ja konkurentsi ning varustuskindluse jaoks. Investeerimiskavale lisatakse ülevaade võrgu piiriülese võimsuse suurendamise takistustest, mis tulenevad erinevast heakskiitmismenetlusest või tavast.**

Põhivõrguettevõtjate võrgustik täidab avaldatud investeerimiskava.

6. || Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik **võib artiklis 2a märgitud eesmärkide täitmiseks teha ametile omal algatusel võrgureeglite kavandi ettepaneku mis tahes valdkonnas, välja arvatud lõikes 3 loetletud valdkonnad. Amet võtab artiklis 2f märgitud menetluse kohaselt vastu reeglid, tagades samas, et need võrgureeglid ei ole vastuolus artikli 2e alusel vastu võetud suunistega.**

Artikkel 2d

Ameti teostatav järelevalve

1. Amet jälgib Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku nende ülesannete täitmist, millele osutatakse artikli 2c lõikes 1.
2. ***Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik kogub kogu võrgureeglite rakendamisega seotud asjassepuutuva teabe ja esitab selle ametile hindamiseks.***
3. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik esitab ametile ***heakskiitmiseks võrgureeglite kavandi ja artikli 2c lõikes 1 märgitud dokumendid.***

Amet jälgib võrgureeglite, 10-aastase investeerimiskava ja iga-aastase tööprogrammi täitmist ning lisab oma aastaaruandesse selle jälgimistegevuse tulemused. Juhul kui põhivõrguettevõtjad ei täida võrgureegleid, 10-aastast investeerimiskava või iga-aastast tööprogrammi, teavitab amet sellest komisjoni.

Suuniste väljatöötamine

1. ***Komisjon koostab pärast ametiga konsulteerimist iga-aastase prioriteetide loetelu, milles määratakse kindlaks elektri siseturu arengu esmatähtsad küsimused.***
2. ***Seda prioriteetide loetelu arvesse võttes volitab komisjon ametit töötama maksimaalselt kuue kuu jooksul välja artiklis 2c sätestatud suuniste kavandi, milles nähakse ette peamised, selged ja objektiivsed põhimõtted eeskirjade ühtlustamiseks.***
3. ***Kõnealuste suuniste kavandamisel konsulteerib amet ametlikult ning avatud ja läbipaistval viisil Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku ja muude sidusrühmadega.***
4. ***Amet võtab nimetatud konsulteerimise põhjal vastu suuniste kavandi. Ta täpsustab konsultatsiooni käigus tehtud märkusi ja selgitab, mil viisil neid on arvesse võetud. Kui märkusi ei ole arvesse võetud, põhjendab ta seda.***
5. ***Komisjon võib omal algatusel või ameti taotlusel algatada suuniste ajakohastamiseks sama menetluse.***

Artikkel 2f

Võrgureeglite väljatöötamine

- 1. Kuue kuu jooksul pärast suuniste vastuvõtmist ameti poolt vastavalt artiklile 2e a volitab komisjon Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustikku töötama välja võrgureeglite kavandi, mis on täielikult kooskõlas suunistes sätestatud põhimõtetega.*
- 2. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik võtab võrgureeglite väljatöötamisel arvesse turuosaliste ja võrgukasutajate tehnilist asjatundlikkust ning teavitab neid edasiminekest.*
- 3. Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik esitab ametile võrgureeglite kavandi.*
- 4. Amet peab võrgureeglite kavandiga seoses ametlikke konsultatsioone avatud ja läbipaistval viisil.*
- 5. Amet võtab nimetatud konsulteerimise põhjal vastu võrgureeglite kavandi. Ta täpsustab konsultatsiooni käigus tehtud märkusi ja selgitab, mil viisil neid on arvesse võetud. Kui märkusi ei ole arvesse võetud, põhjendab ta seda.*
- 6. Ameti omal algatusel või Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku taotlusel võib sama korra kohaselt viia läbi kehtivate reeglite läbivaatamise.*

7. **Komisjon võib ameti soovitusel esitada võrgureeglid artikli 13 lõikes 1 osutatud komiteele nende lõplikuks vastuvõtmiseks vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.**

Artikkel 2g

Konsulteerimine

1. **Amet** konsulteerib **ametlikult** avatud ja läbipaistval viisil kõikide asjakohaste turuosalistega ■ ; konsulteerimisse on kaasatud tarneettevõtjad, tootmisettevõtjad, tarbijad, võrgu kasutajad, jaotusvõrguettevõtjad, sealhulgas asjaomased (tööstusharu)liidud, tehnilised asutused ja sidusrühmade platvormid.
2. Kõik lõikes 1 osutatud küsimustega seotud dokumendid ja kohtumiste protokollid avalikustatakse.
3. Enne **suuniste ja reeglite** vastuvõtmist teeb **amet** teatavaks, milliseid märkusi konsulteerimise käigus esitati ning *selgitab*, mil viisil neid märkusi on arvesse võetud. Kui märkusi ei ole arvesse võetud, põhjendab ta seda.
4. **Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustik teeb vastavalt artikli 2f lõikele 2 koostööd turuosaliste ja võrgukasutajatega.**

Artikkel 2h

Kulud

Artiklites 2a kuni 2j osutatud Euroopa elektripõhivõrgu ettevõtjate võrgustiku tegevusega seotud kulud kannavad põhivõrguettevõtjad ning **need kaasatakse tariifide arvutamisse. Reguleerivad asutused kiidavad nimetatud kulud heaks ainult siis, kui need on mõistlikud ja proportsionaalsed.**

Artikkel 2i

Põhivõrguettevõtjate piirkondlik koostöö

1. Põhivõrguettevõtjad teevad piirkondliku koostööd Euroopa elektri põhivõrguettevõtjate võrgustiku raames, et aidata kaasa artikli 2c lõikes 1 nimetatud ülesannete täitmisele. Eelkõige avaldavad nad iga kahe aasta järel piirkondliku investeerimiskava ning võivad teha sellel põhinevaid investeerimisotsuseid.

Piirkondlik investeerimiskava ei tohi olla vastuolus artikli 2c lõike 1 punktis b osutatud 10-aastase investeerimiskavaga.

2. Põhivõrguettevõtjad parandavad töökorraldust, et tagada võrgu optimaalne haldamine, ja **kui see on tõhus**, edendavad energiabörside arengut, piiriülese võimsuse **kooskõlastatud** jaotamist ning **piiriüleste tasakaalustusmehhanismide ühilduvust.**

■

Artikkel 2j

Ühenduse ja kolmandate riikide põhivõrguettevõtjate vaheline tehniline koostöö

- 1. Ühenduse ja kolmandate riikide põhivõrguettevõtjate vahelist tehnilist koostööd jälgivad riiklikud reguleerivad asutused.**
- 2. Kui sellise tehnilise koostöö käigus ilmneb mittevastavus ameti poolt vastu võetud eeskirjadele ja reeglitele, palub riiklik reguleeriv asutus ametilt selgitust.**

* ELT L 262, 22.9.2006, lk 1."

4) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

- a) pealkiri asendatakse järgmisega: „Teabe esitamine”;
- b) lisatakse järgmised lõiked ||:
 - „4. Põhivõrguettevõtjad avaldavad asjakohased andmed prognoositava ja tegeliku nõudluse, tootmis- ja võrguvõimsuse kättesaadavuse ja tegeliku kasutamise, võrgu ja võrkudevaheliste ühenduste kättesaadavuse ja kasutamise ning tasakaalustus- ja reservvõimsuse kohta.
 5. asjaomased turuosaliselised esitavad põhivõrguettevõtjatele asjakohased andmed.

6. Elektritootjad, kes omavad või käitavad *tootmisvõimsusi*, millest ühe installeeritud *võimsus* on vähemalt 250 MW, hoiavad *komisjonile*, liikmesriigi reguleerivale asutusele, liikmesriigi konkurentsiasutusele ja ***ametile*** viie aasta jooksul kättesaadavana kõik elektrijaamaga seotud tunniandmed, mis on vajalikud selleks, et kontrollida kõiki operatiivseid edastusotsuseid ning energiabörsidel, võrkudevaheliste ühenduste oksjonitel, reservturgudel ja börsivälistel oksjonitel tehtud pakkumisi. Elektrijaama iga tunni kaupa säilitatav teave sisaldab vähemalt andmeid olemasoleva tootmisvõimsuse ja varutud reservvõimsuse kohta, sealhulgas teavet varutud reservvõimsuse jaotamise kohta elektrijaama tasandil, pakkumise tegemise ja tootmise ajal.“.

5) **Artiklit 6 muudetakse järgmiselt:**

a) ***esimesele lõigule lisatakse järgmised lõigud:***

„Riiklikud reguleerivad asutused jälgivad ülekoormuse juhtimist riikide elektrivõrkudes ja võrkudevahelistes ühendustes.

Põhivõrguettevõtjad esitavad riiklikele reguleerivatele asutustele heakskiitmiseks oma ülekoormuse juhtimise korra, sealhulgas võimsuse jaotamise. Riiklikud reguleerivad asutused võivad enne kõnealuse korra heakskiitmist nõuda muudatuste tegemist.”;

b) **|| lõige 6 asendatakse järgmisega:**

"6. Võrkudevahelise ühenduse jaotamisest saadud tulud kasutatakse *järgmistel eesmärkidel* **||** :

- a) eraldatud võimsuse tegeliku kättesaadavuse tagamine; ja
- b) võrguinvesteeringud ühendusvõimsuste säilitamiseks või suurendamiseks.

Kui tulused ei saa kasutada || punktides a või b sätestatud eesmärkidel, kantakse need eraldi kontole, kuni neid saab kõnealustel eesmärkidel kasutada. ***Sellisel juhul võivad riiklikud reguleerivad asutused arvestada ameti heakskiidul kasutatavat summat võrgu tariifide arvutamise meetodi heakskiitmisel, hinnates, kas tariife tuleks muuta ja/või otsustades, kas kehtestada asukohasignaalid ja/või nõudmise poolt puudutavad meetmed, nt koormuse nihutamine ja vahetuskaubandus.***”.

6) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 7

Uued võrkudevahelised ühendused

1. *Alalisvooluvõrkude vahelised uued ühendused* liikmesriikide vahel võib taotluse korral piiratud tähtjaks vabastada *käesoleva* määruse artikli 6 lõike 6 sätete ning direktiivi 2003/54/EÜ artiklite **8, 10, 20 ja artikli 22c lõigete 4, 5 ning 6** sätete kohaldamisest järgmistel tingimustel:
 - a) investeering peab soodustama konkurentsi elektriga varustamise alal;
 - b) kõnealuse investeeringuga seotud risk on nii suur, et ilma vabastuse saamiseta ei oleks võimalik investeerida;
 - c) võrkudevahelise ühenduse omanik peab olema füüsiline või juriidiline isik, kes vähemalt oma õigusliku vormi poolest on erinev süsteemihalduritest, kelle süsteemi kõnealune ühendus ehitatakse;

- d)* tasud nõutakse sisse kõnealuse võrkudevahelise ühenduse kasutajatelt;
 - e)* alates direktiivi 96/92/EÜ artikli 19 kohasest turu osalisest avamisest ei ole üheltki tasukomponendilt sisse nõutud ühtegi osa ühenduse kapitali- ega tegevuskuludest, mis on tehtud võrkudevahelise ühendusega seotud põhi- või jaotusvõrkude kasutamiseks;
 - f)* vabastus ei kahjusta konkurentsi, elektrienergia siseturu tõrgeteta toimimist ega sellise reguleeritud võrgu tõhusat toimimist, millega võrkudevaheline ühendus on liidetud.
- 2. Lõiget 1 kohaldatakse erandjuhtudel ka vahelduvvooluvõrkude vaheliste ühenduste suhtes, kui kõnesolevad investeerimiskulud ja -riskid on eriti suured võrreldes tavapäraste kulude ja riskidega, mis tekivad kahe naaberriigi põhivõrkude ühendamisel vahelduvvooluvõrkude vahelise ühendusega.
 - 3. Lõiget 1 kohaldatakse ka olemasolevate võrkudevaheliste ühenduste võimsuse märkimisväärse suurendamise suhtes.
 - 4. Amet võib teha igal üksikjuhul eraldi otsuse lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud vabastuste kohta. Vabastus võib kehtida uue võrkudevahelise ühenduse või märkimisväärselt suurendatud võimsusega olemasoleva võrkudevahelise ühenduse kogu võimsuse või selle osa suhtes.

Vabastuse andmist otsustades kaalutakse iga juhu puhul eraldi, kas on vaja kehtestada erandi kestuse ja võrkudevahelisele ühendusele diskrimineerimiseta juurdepääsu tingimusi. Kõnealuste tingimuste üle otsustamisel võetakse eelkõige arvesse ehitatavat lisavõimsust või olemasoleva võimsuse muutmist, projekti prognoositavat tähtaega ja siseriiklikke olusid.

Enne vabastuse andmist teeb amet otsuse võimsuse juhtimise ja jaotamise eeskirjade ja mehhanismide kohta. Amet nõuab, et ülekoormuse juhtimise eeskirjadesse lisatakse võimalus kasutamata võimsust turule müüa, samuti rajatise kasutajatele õigust omandatud võimsusega järelturul kaubelda. ¶ Lõike 1 punktides a, b ja f osutatud kriteeriume hinnates võtab amet arvesse võimsuse sellise jaotamise menetluse tulemusi.

Vabastuse andmise otsus, sealhulgas kõik teises lõigus osutatud tingimused, peavad olema nõuetekohaselt põhjendatud ja need avaldatakse. Amet konsulteerib asjaomaste reguleerivate asutustega.

5. Amet edastab komisjonile kõikide vabastustaotluste koopia kohe pärast taotluse kättesaamist. Amet teatab otsusest viivitamata komisjonile, lisades kogu otsusega seotud asjakohase teabe. Komisjonile võib teabe esitada koondkujul, mis võimaldab tal teha põhjendatud otsuse. Teave sisaldab eelkõige järgmist:
 - a) üksikasjalikud põhjendused, millele amet vabastuse andmisel tugines, sealhulgas vabastuse vajalikkust õigustav finantsteave;
 - b) analüüs mõju kohta, mida vabastuse andmine avaldab konkurentsile ja elektrienergia siseturu tõrgeteta toimimisele;
 - c) põhjendused seoses ajavahemikuga ja kõnealuse võrkudevahelise ühenduse koguvõimsuse osaga, mille kohta vabastus antakse;
 - d) asjaomaste *riiklike* reguleerivate asutustega konsulteerimise tulemus.

6. Komisjon võib kahe kuu jooksul pärast teatise saamist teha otsuse, et amet peab muutma või tühistama erandi andmise otsuse. *Kui komisjon on vajanud lisateavet, võib ta teha otsuse kahe kuu jooksul alates lõpliku lisateabe kättesaamisele järgnevast päevast. Kõnealust kahekuulist tähtaega võib || pikendada nii komisjoni kui ka ameti nõusolekul. Kui palutud teavet ei esitata taotluses ettenähtud tähtaja jooksul, loetakse teatis tagasivõetuks, välja arvatud juhul, kui enne selle tähtaja lõppu on seda aega komisjoni ja ameti nõusolekul pikendatud või kui amet on komisjonile teatanud nõuetekohaselt põhjendatud teadaandes, et ta käsitab teatist lõplikuna.*

Amet täidab komisjoni otsust erandit käsitleva otsuse muutmise või tühistamise kohta nelja nädala jooksul ja teavitab vastavalt komisjoni.

Komisjon tagab tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.

Komisjoni heakskiit erandi andmise otsusele lõpeb kaks aastat pärast heakskiidu andmist, kui võrkudevahelise ühenduse ehitamist ei ole veel alustatud, ja viis aastat pärast selle andmist, kui selleks ajaks ei ole võrkudevahelist ühendust kasutusele võetud, ***välja arvatud juhul, kui komisjon otsustab, et mis tahes viivitus on tingitud olulistest haldustakistustest või muust otsust puudutavast asjaolust, mis on taotluse esitaja kontrolli alt väljas.***

7. Komisjon võib ***olemasolevaid suuniseid muuta*** lõikes 1 osutatud tingimuste täitmiseks ning kehtestada lõigete 4 ja 5 kohaldamise korra. *Need meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.*

8. Artikli 7 kohaselt antud ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määruse (EÜ) nr ... /2008 [, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1228/2003, milles käsitletakse võrkudele juurdepääsu tingimusi piiriüleses elektriandamises]* jõustumise kuupäeval kohaldatavaid erandeid kohaldatakse automaatselt edasi.

* *ELTL ...*".

7) *Lisatakse järgmised artiklid:*

„Artikkel 7a

Haldustakistuste kõrvaldamine võimsuse suurendamiseks

Liikmesriigid vaatavad läbi oma korra eesmärgiga määrata kindlaks ja kõrvaldada haldustakistused võrkudevaheliste ühendusvõimsuste mahu suurendamisel. Liikmesriigid määravad kindlaks võrgusegmenid, mida tuleb tugevdada, et suurendada piiriüleste võrkudevaheliste ühendusvõimsuste üldist taset kooskõlas laiapõhjalise turuintegratsiooni eesmärgiga.

Artikkel 7b

Jaemüügiturud

Et soodustada hästtoimivate, **tõhusate** ja läbipaistvate **turgude** teket piirkondlikul ja ühenduse tasandil, tagavad liikmesriigid, et põhivõrguettevõtjate, jaotusvõrguettevõtjate, tarneettevõtjate ja tarbijate ning vajaduse korral ka teiste turuosaliste puhul oleksid **üksikasjalikult** määratletud lepingutingimused, kohustused klientide ees, andmevahetuse ja arveldamise eeskirjad, andmete omandiõigus ja mõõtmiskohustus.

Need eeskirjad avalikustatakse ning riiklikud reguleerivad asutused vaatavad need üle.”.

8) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 8

Põhivõrguettevõtjate vahelist hüvitamiskorda käsitlevad suunised

1. Vajaduse korral ***võib komisjon võtta vastu*** põhivõrguettevõtjate vahelist hüvitamiskorda ***käsitlevad suunised, milles täpsustatakse vastavalt artiklites 3 ja 4 sätestatud põhimõtetele*** järgmisi asjaolusid:
 - a) menetluse üksikasjad, millega määratakse kindlaks põhivõrguettevõtjad, kes peavad artikli 3 lõikega 2 ettenähtud korras maksma hüvitist piiriüleste elektrivoogude eest, kaasa arvatud jaotuse eest nende siseriiklike põhivõrkude ettevõtjate, millest piiriülesed vood pärinevad, ja nende põhivõrguettevõtjate vahel, milles kõnesolevad vood lõpevad;
 - b) artikli 3 lõike 3 teises lõigus ettenähtud korras rakendatava maksemenetluse üksikasjad, kaasa arvatud esimese ajavahemiku kindlaksmääramine, mille eest tuleb hüvitist maksta;
 - c) üksikasjad seoses meetoditega, mille abil tehakse nii koguse kui elektrivoo tüübi järgi kindlaks ülekantavad piiriülesed elektrivood, mille eest tuleb maksta hüvitust artikli 3 alusel, ning nende elektrivoogude suurus, mis on pärit üksikute liikmesriikide põhivõrkudest ja/või lõpevad üksikute liikmesriikide põhivõrkudes, artikli 3 lõikega 5 ettenähtud korras;

- d) üksikasjad seoses meetoditega, mille abil määratakse piiriüleste elektrivoogude ülekandmisest tulenevad kulud ja tulud artikli 3 lõikega 6 ettenähtud korras;
- e) üksikasjad seoses sellega, kuidas põhivõrguettevõtjate vahelise *hüvitamiskorra* raames käsitleda elektrivooge, mis pärinevad riikidest või lõpevad riikides, mis asuvad väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda; ja
- f) alalisvooluvõrkude kaudu ühendatud siseriiklike võrkude osalemine artikliga 3 ettenähtud korras.

2. ***Põhivõrguettevõtjate vahelist hüvitamiskorda käsitlevates*** suunistes *võidakse ühtlasi määrata* kindlaks asjakohased eeskirjad, mille eesmärk on järk-järgult ühtlustada põhimõtteid, mille kohaselt kehtestatakse tootjate ja tarbijate (koormus)tasud vastavalt riiklikele tariifisüsteemidele, kaasa arvatud põhivõrguettevõtjate vahelise *hüvitamiskorra* kajastumine riiklikes võrgutasudes ning asjakohaste ja tõhusate asukohasignaalide andmine artikliga 4 kindlaksmääratud põhimõtete kohaselt.

Põhivõrguettevõtjate vahelist hüvitamiskorda käsitlevate suunistega nähakse ette ühtlustatud asjakohaste ja tõhusate asukohasignaalide andmine Euroopa tasandil.

Kõnesolev ühtlustamine ei takista liikmesriike kohaldamast mehhanisme, mis tagavad, et tarbijate makstavad võrgutasud (*koormus*) on kogu liikmesriigi territooriumil võrreldavad.

3. Vajaduse korral ***võib komisjon teha ettepaneku täiendavate suuniste vastuvõtmiseks***, millega tagatakse käesoleva määruse eesmärgi saavutamiseks vajalik minimaalne ühtlustamistase ■ .
4. Siseriiklike võrkude vaheliste ühenduste olemasoleva edastamisvõimsuse juhtimise ja jaotamise suunised on sätestatud lisas.

■ ”.

9) Artikli 12 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et riiklikel reguleerivatel asutustel on pädevus tagada tõhusalt käesolevast määrusest kinnipidamine, andes neile või muudele asutustele õigusliku pädevuse anda välja täitmiskorraldusi ja määrata tõhusaid, hoiatavaid ning proportsionaalseid karistusi. Liikmesriigid teatavad nendest sätetest komisjonile 1. jaanuariks 2010 ja teavitavad komisjoni viivitamatult mis tahes edaspidistest muudatustest.”.

10) Artikli 13 lõige 2 asendatakse järgmisega:

"2. || Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.”.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

||,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja